

Norvēģija – enerģētikas, infrastruktūras un augošas patērētāju kultūras valsts

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

2009. gada 3.septembris, Rīga
Dina Grūbe LIAA pārstāve Norvēģijā

Īsumā par Norvēģiju kopumā

- **Augošs iedzīvotāju skaits:**

uz 01.07.09 - 4 825 500, gada pieaugums ap 50 000, iedzīvotāju un pieprasījuma koncentrācija D daļā.

- **Valsts politika veicina lauku infrastruktūras attīstību**

- **Zems bezdarba līmenis: 3%**

- **Zema inflācija: + 2,2%**

- **Augsts IKP uz iedzīvotāju : 42 750 LVL**

- **Vidējā alga pirms nodokļiem : 2800 LVL**

- **Iepirkuma cena no piegādātāja sastāda apmēram 35% no gala cenas veikalā**

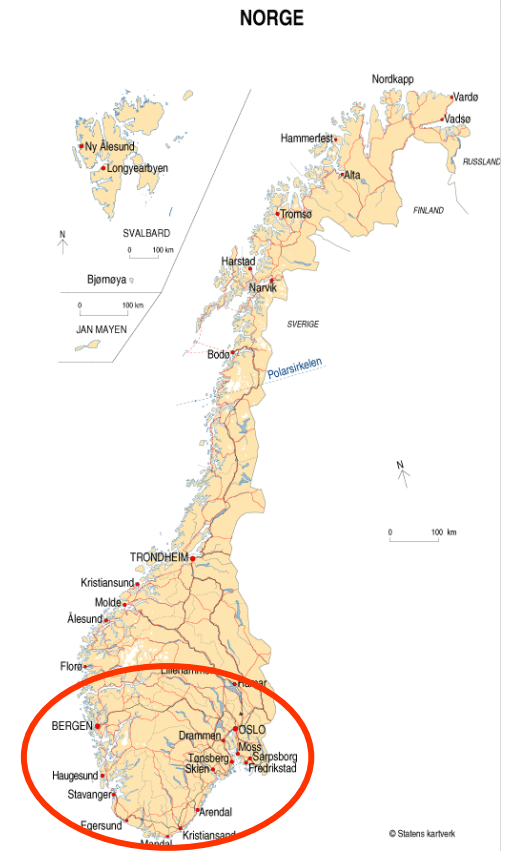
- **Oslo – atkal pasaules dārgākā pilsēta**

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

Daži statistikas dati – Norvēģija % izteiksmē

- 40% mājsaimniecību sastāv no viena cilvēka
- 76% mājokļu ir privātīpašumā (salīdzinājumā ar 50% Zviedrijā un Dānijā)
- 20% mājsaimniecību pieder “hytte” – brīvdienu māja (% nemainīgi kopš 80.gadiem)
- 14% mājsaimniecību pieder jahta vai laiva
- 30% iedzīvotāju nodarbināti publiskajā sektorā
- 13% iedzīvotāju virs 67 gadu vecuma (max 2013.-2015.) - nepieciešamība pēc vecu ļaužu aprūpes darbiniekiem
- 10% imigrantu, Oslo 25% imigrantu pirmajā un otrajā paaudzē (poļi 32 000, pakistānieši 29 000, zviedri 26 000). Patvēruma meklētāju skaits pieaug.

Pasaules finanšu krīzes iespaids uz Norvēģiju

- Krīze ir jūtama, taču daudz mazākā mērā kā citās valstīs, jo valdība var operēt ar naftas (pensiju) fonda uzkrājumiem. Kopumā ekonomikā injicēti ap 130 miljardi NOK – publisko ēku renovācijā, infrastruktūras būvniecībā, inovācijās, izglītībā un pētniecībā, bezdarbnieku apmācībās, jaunu darba vietu radīšanā publiskajā sektorā.

Rezultāts – 3% bezdarbs, 0,2% pieaugums renovācijas darbos, taču 16,9% kritums jaunu ēku celtniecībā.

- 360 miljardu NOK injicēti Norvēģijas banku sistēmā.
- CB Refinansēšanas likme samazināta līdz 1,25%, kā rezultātā sāk atdzīvoties nekustamā īpašuma un īpaši dzīvokļu tirgus.
- Iespaidu uz ekonomiku atstāja zemās naftas cenas 1.cet. Plānotais IKP kritums 2009.gadā 1,1 %.
- 4 no 5 norvēģiem atzīst, ka neizjūt finanšu krīzi personīgi.

Norvēģija tālākās attīstības scenāriju izvēles priekšā

- 2009.gada 14.septembrī Norvēģijā būs Parlamenta vēlēšanas, kas uz nākošajiem 4 gadiem noteiks valsts budžeta ieņēmumu bāzi un ieguldījumu prioritātes;
- Patreizējo - sociāldemokrātu + zemnieku + kreiso – “sarkanzaļo” sociālistu bloku var nomainīt nesociālistu bloks;
- Atšķirīgais – enerģētikas, infrastruktūras attīstības, kā arī patēriņa kultūras veicināšanas programmās;
- Līdzīgais – attieksme pret līdzdalību ES, arī Īslandes vēlēšanās iestāties ES (Norvēģija un Lihtenšteina paliks vienīgās, kas nav ES, bet ir EEZ), nav vairojusi norvēģu interesi iestāties ES (60% pret). Tas nozīmē, ka saglabāsies aizsargāts lauksaimniecības produktu tirgus, kvotas un ievedmuitas – sarežģīti ienākt pārtikas un alkohola tirgos, prasības pēc papildus sertifikācijām un licencēšanām;

Atšķirīgais attīstības scenārijos

- **Sociālisti** – regulētais kapitālisms:
 - enerģētikā – atjaunojamie energoresursi (vēja ģeneratori, saules baterijas, elektromobiļi), var atlikt jaunu naftas lauku izpēti (Lofutenu salas) uz 4 gadiem koalīcijas saglabāšanas vārdā ;
 - infrastruktūrā – publiskā transporta attīstība, publiskā sociālā infrastruktūra;
 - patēriņa kultūras izmaiņas neveicinoša nodokļu politika
- **Nesociālisti** – mazāk regulētais kapitālisms:
 - enerģētikā – jaunu naftas lauku apguve, iespējama lielāka privātā kapitāla līdzdalība;
 - infrastruktūrā – jaunu ātrgaitas ceļu būvniecība, samazināts akcīzes nodoklis degvielai, privātās sociālās infrastruktūras īpatsvara palielināšana;
 - patēriņa kultūras veicināšana caur samazinātu nodokļu politiku

Esošais sadarbības potenciāls

- Pieaugošas konkurences apstākļos norvēģu ražotāji meklēs lētākus piegādātājus un pakalpojumu sniedzējus – līdz šim cena norvēģu uzņēmējiem ne vienmēr bija noteicošais faktors. Tas var attiekties uz vairākiem sektoriem – metālapstrādi, kokapstrādi, arī tekstilu. Izmantot norvēģu firmu klātbūtnes efektu Latvijā (UR dati)
- Būvniecības sektoram, pateicoties Norvēģijas valdības atbalsta programmām, arvien ir sadarbības potenciāls. Valsts un pašvaldību projekti tiek realizēti ar konkursu starpniecību – piedalīties tajos www.doffin.no (prezentācija LIAA seminārā 2009.24.03).
- Zemie bankas procenti veicina NĪ tirgus atdzīvošanos un jaunu mājokļu celtniecību. Kopumā 2009.gadā uzsākta 4340 jaunu mājokļu vienību. ½ no jauno mājokļu celtniecības – privātmājas.
- Lielākas iespējas R un Z Norvēģijā, kur mājokļa cenu pieaugums augstāks. Skatīties ārpus tradicionālās D daļas.

Sadarbības potenciāls – kā to redz norvēģu uzņēmēji Latvijā

- Loģistika, noliktavu un transporta pakalpojumi – austrumu-rietumu koridors. No 2009.gada 1.maija daļēji atvērts kabotāžas pakalpojumu tirgus Latvijas pārvadātājiem ierobežotai darbībai Norvēģijā;
- Latvijas kokapstrādes pieredzes un kokmateriālu izmantošana saliekamo koka paneļu māju ražošanai Norvēģijas tirgum (BauHaus, Heimdal, Husvik);
- IT un kuģniecības klasteru/tehnoloģisko parku izveides iespējas Latvijā. Latvija kā palīgbāze Norvēģijas kuģniecības projektiem.

Kā var ienākt Norvēģijas tirgū

- Norvēģijas tirgus apjomi ir samazinājušies, tādēļ ienākšana tirgū prasa laiku, finanšu resursus un pacietību, jo lielās norvēģu kompānijas plāno piegādātājus vismaz gadu uz priekšu. Savukārt, mazās kompānijas ir gan izspiestas no tirgus, gan arī vairāk uzticas vietējiem ražotājiem un pakalpojumu sniedzējiem.
- Ienākšanai ir rūpīgi jāgatavojas:
 - jāpēta tirgus pieprasījums, jāpielāgo savs piedāvājums, jāizveido mājas lapa, kur šo piedāvājumu var novērtēt. Jāpasniedz savs piedāvājums pievilcīgā vai neierastā veidā, jo konkurence ir liela;
 - pasūtījuma nodrošināšana var prasīt laiku (2-3 atbildes uz 100 izsūtītiem piedāvājumiem, jāveido potenciālo klientu datu bāze, pastāvīgi, bet ne uzstājīgi par sevi jāatgādina);
 - pakalpojumu, īpaši būvniecības sektorā nepieciešama uzņēmējdarbības legalizēšana Norvēģijā (info par semināriem)

Iespējas un LIAA atbalsts

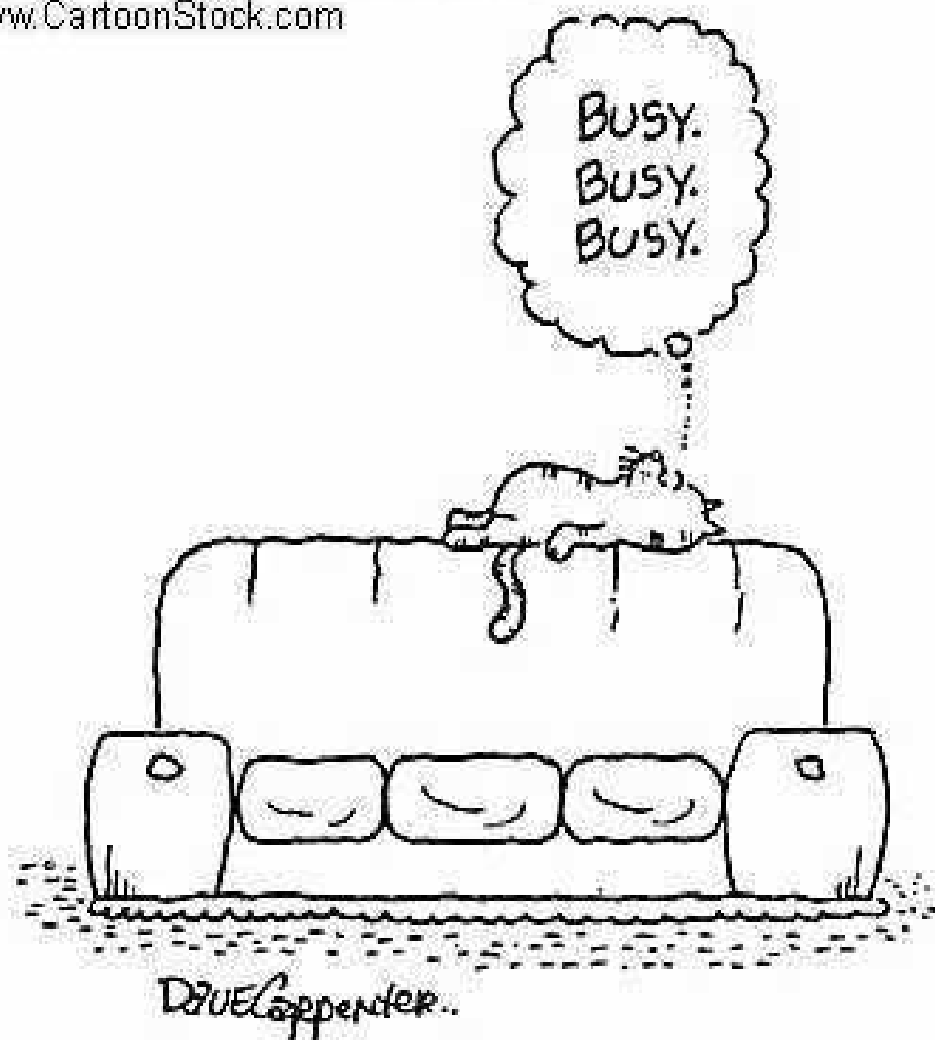
- **Piedalīšanās nozaru izstādēs** – LIAA var veikt tiešā mārketinga kampaņu pirms izstādes (1.izstāde reti kad radīs nopietnus klientus)
- **LIAA var veikt potenciālo sadarbības partneru atlasīšanu** no datu bāzes www.summa.no – garie saraksti, no kuriem varat atlasīt īsos kontaktu sarakstus
- **LIAA var palīdzēt atlasīto kontaktu uzrunāšanā** – piedāvājumu izsūtīšanā būtiskāko kontaktu uzrunāšanai, tikšanos organizēšanā ar ieinteresētajiem kontaktiem
- **LIAA ir pieejama paredzamo būvobjektu datu bāze**, informācija par papildus datu piedāvājumiem, www.norgebygges.no
- **LIAA sniedz pamata konsultācijas par uzņēmējdarbības vidi un principiem Norvēģijā**, taču specifisku juridisko, grāmatvedības, nodokļu un darba likumdošanas jautājumu gadījumā ir jāvēršas pie attiecīgā speciālista
- **LIAA sniedz pārskatu par Norvēģijas ekonomikas attīstību kopumā**, kā arī īsu ieskatu atsevišķu nozaru attīstībā

Noderīgas saites Norvēģijā

- Uzņēmumu meklēšana - www.netkatalogen.no www.gulesider.no
- Uzņēmējdarbības padomi - www.bedin.no
- Norvēģijas eksportējošo uzņēmumu portāls www.nortrade.com
- Izstādes Norvēģijā, www.messe.no www.exporama.no www.scanexpo.no
- Informācija par Norvēģijas nozarēm, www.norwayonline.no
- Vispārīga informācija par Norvēģiju www.norway.no www.norvegija.lv
- Norvēģijas valdības portāls www.odin.dep.no
- Norvēģijas statistikas pārvalde www.ssb.no
- Uzņēmuma reģistrācija Norvēģijā www.brreg.no
- Norvēģijas ieņēmumu dienests www.skatteetaten.no
- Norvēģijas muiša www.toll.no
- Pasūtījumu/piedāvājumu izvietošana www.finn.no www.riksanbud.no
- Nodarbināto ārvalstnieku apkalpošanas centrs www.sua.no

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

search ID: dcf0152

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

Dina Grube
Embassy of Latvia
Bygdoy alle 76
Oslo

Tel. +47 22 54 22 86
Mob. +47 47 288 025
E-mail: dina.grube@liaa.gov.lv

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia